

Seminarium 12 – samtalsledare Ludvig Sandberg (politisk sakkunnig Forum för Frivilligt Socialt Arbete)

Påverkar EU det svenska civila samhället? Exempel från pågående forskning

Håkan Johansson

Håkan Johansson är docent och forskare i socialt arbete vid Lunds universitet. Han har forskat kring välfärdsstatlig utveckling och frågor om socialt medborgarskap och sociala rättigheter något han kallar för de "klassiska" frågorna inom socialpolitisk forskning. Med tiden har han kommit att fokusera allt mer på EU frågor.

Hans senaste forskning behandlar hur resurssvaga grupper i samhället t ex fattiga, arbetslösa, hemlösa eller liknande representeras inom EU-politiken i Bryssel. Framförallt hur dessa gruppers organisationer fungerar gentemot EU: s institutioner men även gentemot sina medlemsorganisationer på nationell nivå. Han intresserar sig för vad dessa organisationer gör men även hur de gör saker och vilka kontakter de har.

På konferensen kommer han att presentera exempel från den politiska utvecklingen och erfarenheterna på EU-nivå som han själv har studerat men även från forskningsläget. Exempelen visar vad civilsamhällets organisationer gör inom det här speciella segmentet som det handlar om. Här har han t ex följt ett nätverk som heter EAPN – European Anti Poverty Network – och som arbetar med att föra fram fattigdomsfrågan och fattigdomsbekämpning.

Man förväntar sig att dessa organisationer skall ha svåra förutsättningar i lobbyinglandskapet i Bryssel – det är inte finansiellt starka affärsintressen som de företräder. Vilket stämmer samtidigt som de intressant nog verkar lyckas komma rätt så långt dels med att etablera sina positioner. Det gör dem paradoxalt nog ganska starka på EU-nivå särskilt i relation till att de på nationell nivå är ganska resurssvaga.

En annan aspekt som Håkan kommer att reflektera kring är de hierarkier som finns inom Bryssellobbyingen – detta manifesteras t ex genom det som kallas för European Social Platform vilket är ett samarbetsorgan för EU-nätverk inom det sociala området.

Håkans forskning kan komma civilsamhället till del såsom en empirisk kartläggning och dokumentation av erfarenheter och resultat som dessa organisationer gör eller uppnår när de går utöver sin nationella kontext. Ett sätt att resonera kring detta är att uppmärksamma hinder och möjligheter. Hinder kan förstås som ekonomiska hinder men även kunskap och expertis – EU jargongen är avancerad och det går väldigt fort och det är svårt för många organisationer att hitta till ansvariga personer.

Men hinder kan även innebära de problem som finns när politik, idéer och resurser skall föras över till en nationell nivå – det kan vara svårt att visa på nytta för de nationella organisationerna. Samtidigt kan nationella möjligheter uppstå genom att man tidigt identifierar politiska processer på EU-nivån.

Håkan var väldigt aktiv som student i Uppsala i en förening som drev en affär där man sålde rättvisemärkta och direktimporterade varor för att stödja utvecklingsländer. Men han har även tidigare varit engagerad inom svenska kyrkan och olika fotbollsföreningar.